

Vigyázzatok én uelem, és imadkoszatok, hogy kefé-
 tetben ne juszatok. Luc. XXVI. 40. A. Eopenig' mint egy trájtásni föl-
 dön, el mene töllök, és tédre esuén, árezal az földre bo-
 rula, és imádkozik uala monduán: Mat. XXVI. 39. En' szerető A-
 tyám, ha lehetséges mullyék el az pohár én töllem,
 de maga nem az én akaratom, hanem a' tiéd legyen.
 És öone az támitványokhoz, és aluua találá' őket.
 és mőnda Péternek: Mat. XIV. 31. Simon' alufőle? Mat. XXVI. 40. Eicképpen nem
 mi' ügyarhattalé egy' oráig' én uelem? Vigyázzatok és i-
 madkoszatok, hogy keféttetben ne juszatok. Luc. XXVI. 40. B.

Sápy Szilvia

A passióéneklés a protestáns felekezetek nagyheti liturgiájában

Jézus Krisztus szenvedésének, fájdalomútjának helyszíneit már a IV. században is felkeresték a keresztények. Ennek liturgiájáról Eteria hispániai zarándoknő készített részletes feljegyzéseket. *Sápy Szilvia egyházzenész, zene tanár (Földes, Tetétlen).*

400 körül Szent Ágoston megemlíti, hogy nagypénteken a János-passiót ünnepélyesen adták elő. Az ünnepélyesség (sollemniter legere) annyit jelent, hogy a passiót nem dísztelenül, szárazon recitálták, hanem dallamos fordulatokkal énekelték.

Az V. század közepén Nagy Leó pápa elrendelte, hogy virágvasárnap Máté, nagypénteken János evangéliuma szerint énekeljék a passiót. E gyakorlat a VII. században tovább bővült, bevezették a nagyszerdai passióéneklést Lukács evangéliuma alapján.

Végül a X. században a Márk-passió nagykeddi előadásával kialakult az a rend, amely a II. Vatikáni Zsinatig (1963–66) fennmaradt a római katolikus liturgiában: virágvasárnap Máté, nagykedden Márk, nagyszerdán Lukács, nagypénteken János evangéliuma.

A jelen dolgozat azt vizsgálja, hogyan változott Magyarországon a protestáns felekezetek nagyheti liturgiájában a passió felolvasásának rendje?

Bárdos Kornél „Die Variation in den ungarischen Passionen” című tanulmányában negyven hazai passióforrást közöl, melyek a XV. és XVIII. század közötti időszakban keletkeztek (*I. melléklet*). Ha a protestáns használatban lévő passiókat áttekintjük, a következő figyelhető meg: a XVI. század közepéről származó Nagyheti énekeskönyvben és az 1635-ben kiadott Eperjesi graduálban a Máté- és János-passió is megtalálható. A XVII. század első felében keletkezett graduál-gyűjtemények, valamint a XVII. századi passionálék csak a Máté-passiót tartalmazzák. Az 1636-ban Gyulafehérvárott nyomtatott Öreg graduálban a Máté-passió mellett van egy kompilált passió is, melyet a négy evangélium szövegéből állítottak össze. E szerkesztési eljárás a későbbi unitárius passionálékban is gyakori (Pókai passionálé, Nagyajtai Gergely énekeskönyve, Kolozsvári, Vass Mózes, Kolozsvári Mihály, Kövendi Tamás, Kiskadácsi Simén passionálé).

Ahhoz, hogy az összefüggések jobban kirajzolódjanak, röviden felvázolom az evangélikus, református, unitárius felekezetek passióéneklési alkalmait.

Azok az írásos emlékek, melyek a passióéneklés körüli vita során rögzültek, valamint az élő hagyomány azt igazolják, hogy az evangélikusok két alkalommal —virágvasárnap és nagypénteken— énekelnek passiót, mégpedig

régi szokás szerint: virágvasárnap Máté, nagypénteken János evangéliuma alapján.

A reformátusoknál a nagypénteki passióéneklés rögzült, s a jelenkori bánffy-hunyadi gyakorlatból tudjuk, hogy Máté evangéliuma szerint éneklék a szenvedéstörténetet. Illetve a Öreg graduál példányainak bejegyzéseiből ismert, hogy egykor a kompilált passió is része volt a nagypénteki szertartásoknak.

Az unitáriusoknál is nagypénteken énekelnek passiót, s az eddig feltárt, általam ismert passionálék tartalmát tekintve, nagyobb részét a négy evangélium szerinti passió terjedt el a gyakorlatban.

Az elmondottak alapján több kérdés is megfogalmazódhat. A reformátusok miért a Máté-passiót éneklék nagypénteken? Miért nem a János szerinti? Énekeltek-e virágvasárnap passiót? S ha énekeltek, mikor történt a hagyományos formáktól való elszakadás?

A reformáció kezdeti szakaszában minden bizonnyal énekeltek, hiszen a XVI. századi Nagyheti énekeskönyv, mely egykor a pataki egyház tulajdonában volt, két passiót is tartalmaz.

A kéziratban az üdvtörténeti eseményeknek sorrendjének megfelelően, első helyen a Máté-, második helyen a János-passió következik. Szövegfelépítés tekintetében mindkét passió az adott evangéliumnak megfelelően közli a szenvedéstörténetet, egyikben sincs textuskeveredés. Nem úgy, mint a XVII. századi graduálok nagy többségében, amire Geleji Katona István püspök is utalt Öreg graduálhoz írt ajánlólevelében: „Sok rut vétségeket hánytam bellőlök ki, mind az írásnak módjára, s mind az materiára, avagy historiára nézve, mert szent Mathe szerént volt ugyan a titulusa az Passionak, de sok volt közzé elegyítette az több Evangelistákból is, ugy hogy sem egyik sem másik szerint nem volt igazán, hanem egészen le kellett írnom ígéről ígére az Szent Matheból, s ugy kellett ujjonnan megkótáltatnom.”

Mi lehet a textuskeveredés oka? A válasz a kálvini reformáció perikópa-rendről alkotott állásfoglalásában rejlik, mely a *lectio selecta* helyett a *lectio continua* fontosságát hangsúlyozta. E problémával már az 1562. évi debreceni zsinat is foglalkozott, s az általa elfogadott Egervölgyi Hitvallás a következőket tartalmazza: „... az úrnapi evangéliumokat, leveleket a pápista felszabdálás szerint nem folytatjuk s nem magyarázzuk az esztendő körforgása szerint mindig csak ugyanazokat ismételve ...” Ebben a szellemben határoztak a későbbi zsinatok is. A gönci zsinat (1566. V. kánon) előírja, hogy „nemcsak az úrnapi evangéliumokat kell mindég tanítani, hanem egész könyveket fölvenni, v. prófétákból v. az apostolokból.” A második debreceni zsinat (1567. X. kánon) elrendelte, hogy „A Szentírást úgy hirdessék, hogy a próféták és apostolok írását tanítsák és az egész tudományt rendben elő adják, hogy ne csak a posztillákban foglalt úrnapi evangéliumokat és leveleket folytassák, hanem a tökéletesek között, azaz a hitben és vallásban megerősödöttek között a próféták és apostolok írásait is előadják.”

Az átalakulási folyamat azonban hosszú időt vett igénybe. A perikóparendnek továbbra is voltak követői, akik Bornemisza Péter táborához csatlakoztak. A másik táborot Méliusz Juhász Péter képviselte, s kemény kritikával illette a „postillázó” papokat. E konfliktushelyzet sokáig elhúzódott, s a XVII. század közepén teljesedett ki, amikor a két irányzatnak két jelentős személyisége, Geleji Katona István és Medgyesi Pál álltak egymással szemben. Geleji a perikóparend mellett érvelt, de más bibliai hely felolvasását is kötelezővé tette. Medgyesi a szabad textusválasztás híve volt, s a puritanizmus szellemiségét hirdetve a perikóparend teljes kiiktatását követelte. E kettősség a passiók szövegszerkezetében is éreztette hatását, s ezek ismeretében Geleji Katona Istvánnak a Máté-passió textusára vonatkozó intézkedése is egyértelműbbé válik.

A puritanizmus térhódításával a szabad textusválasztás egyre jobban meggyökeresedett, s az igehirdetés meghatározó formájává vált. Mellette azonban a perikóparend is általános maradt, s nyomai egészen 1800-ig kimutathatók

A passió liturgiai helye mindaddig biztosítva volt, amíg a perikóparend valamilyen formában fennállt. A graduális énekanyag és a perikópa ugyanis összetartozó egység, együtt lélegzik. Ha az egyik elhal, követi a másik is. Ez történt a legtöbb liturgikus énektétellel: az idő kódébe vesztek. A passió esetében azonban más a helyzet, itt közbelépett egy külső, életmentő tényező, mely a gyülekezetek ragaszkodásában nyilvánult meg, s amíg e ragaszkodás fennállt, a passió is életképesnek bizonyult. Amikor viszont megszűnt, feledésbe merült.

Térjünk most vissza a virágvasárnapi passióéneklés kérdésköréhez!

Az Öreg graduál megjelenésének évében, 1636-ban a reformátusok feltehetően már nem énekeltek virágvasárnap passiót. Ezt támasztja alá a somorjai példányban található perikóparend, amely a virágvasárnapi rendtartásban nem tünteti fel a passiót (*II. melléklet*). Akkor azonban miért volt szükség arra, hogy az Öreg graduálban a Máté-passió mellett a négy evangélium szerinti passiót is közöljék? Milyen gyakorlati szempontok befolyásolhatták felvételét? Geleji Katona István ezzel kapcsolatban nem említ konkrétumokat. Ajánlólevelét idézem: „... Továbbá, némelly szükséges üdnepi caeremoniákat, mellyek még az irothoz kívántattak, vagy másunnan felkeresgettem, és sok bernek levő fogyatkozásoknak szemetekről nagy munkával megtisztogatván, az nyomtatotthoz ragasztottam, ugymint a négy Evangyelisták szerint való hoszszu Passiot, és az vasárnapi Evangéliomokból való Antiphonákat, az mellyek az kézzel irott Gradualban nintsenek; azok nélkül penig melly tsorbás és hijjános lött volna az Gradual akarki elgondolhattya...”

A régi egyház gyakorlatában a kompilált passiót liturgián kívül, magánáhitatok alkalmával énekeltek, s a szövegösszeállításnál nemcsak az evangéliumokból merítettek, hanem helyenként az egyházatyák, doktorok elmélkedéseit, imádságait is hozzákapcsolták a szenvedéstörténethez. Ilyen passió található a Nádor-, Winkler-, és Érsekújvári kódexben.

E szerkesztés előnye, hogy az evangéliumok különböző szakaszai kiegészítik egymást, s egy átfogó képet adnak a nagyheti eseményekről. Hátránya viszont, hogy a szöveganyagban gyakori az ismétlés, az időbeli visszalépés, amely gátolja a cselekmény folyamatosságát, s hibalehetőségeket is hordoz magában. Az Öreg graduál esetében például négy olyan szövegrészlet is található, amelyben Péter megtagadja Jézust.

Liturgián kívüli helye tehát indokolt, s a textuskeveredés sincs összhangban a lectio selecta követelményeivel.

Az eddig feltárt XVI–XVII. századi graduálokban sem található meg ez a forma, s feltehetően Geleji Katona István sem a graduál-gyűjteményekből vette a mintát. Emlékeztetőül idézem ajánlólevelét: „... némelly szükséges üdnepi caeremoniákat, mellyek még az irohoz kívántattak, vagy másunnan felkeresgettem, ... ugymint a négy Evangyélisták szerint való hoszszu Passiot, ... az mellyek az kézzel irott Gradualban nintsenek.”

A kompilált passió felvétele ellentmondásosnak tűnhet, ha arra gondolunk, hogy Geleji Katona István ezzel egyidőben a Máté-passió textusának megtisztítására törekedett. Az ellentmondás feloldódik azonban, ha figyelembe vesszük azokat a konfliktus-helyzeteket, amelyek a XVII. század közepén a prédikáció textusa körül kibontakoztak. Geleji Katona István szándéka valószínűleg kettős. A Máté-passió helyreállításával hagyományokhoz kötődő, perikóparend fenntartása mellett érvelő szemlélete nyilvánult meg. A kompilált passió beépítésével pedig a puritanizmus elveihez közelített. Teret adott a textuskeveredésnek, de törekedett arra, hogy a passió liturgiai helyének irányt szabjon, s ezáltal liturgiailag hitelesítse azt. A passió gerincét a Máté és János evangéliuma adja. A két passiótörténet — a kihagyott igerészek ellenére — külön-külön is értelmes olvasatot ad. A cselekmény folyamatossága mindkét esetben nyomon követhető, míg a Márk és Lukács evangéliumából vett részletek kiegészítő jellegűek. Máté és János közül pedig Máté a domináns, mert keretezi a passiót (*III. melléklet*). Valószínű tehát, hogy a négy evangélium szerinti passió is a nagypénteki istentisztelethez tartozott, s a szolgálatot végző lelkész, kántor, vagy éppen a gyülekezet beállítottságától függött az, hogy melyik passiót alkalmazták.

Az Óbudai graduálban a Máté-passió után Ujlaki rektor, aki 1682-ben szolgált a gyülekezetben, a következőket jegyezte be: „Laus Deo detur finis adesse videtur.” Az óbudai gyülekezet feltehetően a Máté-passiót tartotta fontosabbnak. Az is megtörtént egy-egy egyházközség életében, hogy mindkét passiót alkalmazták. A felsőbányai Öreg graduál feljegyzései azt tanúsítják, hogy Szathmári János kántor 1704-ben és 1705-ben a kompilált passiót énekelte. Míg 1706 és 1714 között áttért a Máté-passió éneklésére.

Pókai Ferenc kolozsvári unitárius lelkész 1696 januárjában és februárjában írta le a passionáléját, amelyben szintén található egy kompilált passió. Szövegfelépítése sem terjedelmében, sem a szerkesztés elvében nem hasonlítható az Öreg graduál „hoszszú” passiójához. Gyakori a szöveganyagban a kisebb evangéliumi szakaszok (szavak, félmondatok, egymondatos szerkezetek, félversek)

keveredése, s emiatt igazán egyik Evangélium sem jut kiemelt szerephez (*IV. melléklet*). Ugyanez a szöveganyag fellelhető Nagyajtai Gergely énekeskönyvében, Vas Mózes, Kolozsvári Mihály, Kövendi Tamás passionáléjában is. De egyik passió sem vezethető vissza Pókai passiójára. Olyan eltérések találhatók a feljegyzésekben, amelyek kizárják annak lehetőségét, hogy Pókai gyűjteménye adta volna a mintát, sőt a kézirat ősforrásnak sem tekinthető (*V. melléklet*). Pókai nem szerkesztői munkálatokat végzett akkor, amikor a passiót alkotó igeszakaszokat bejelölte, inkább azok beazonosításával próbálkozott. Bár az is lehetséges (és ez látszik valószínűbbnek), hogy az utalások másolás során kerültek a szöveganyagba, s már egy korábbi passióban is jelölve voltak. Pókai ugyanis csak a 8. verso oldalig tüntette fel az utalásokat, s ezek sem egyeznek minden esetben az adott textusrészlettel. Például a 8. verso oldalon Máté 26:39 után a Máté 26:19-et jelöli meg, amelyet nem kellene feltüntetnie, mert az igeszlet továbbra is Máté 26:39 marad (*VI. melléklet*). A 2. verso oldalon nincs utalás Máté 26:10–13 részletre. A 7. recto oldalon egy ígéréslethez két utalás is kapcsolódik: János 18:1 és Lukács 2(2:39). A gyűjtemény későbbi használói egyszerűsítették, rövidítették a passiót, ami szövegösszetételének átalakulását eredményezte. Zárójelbe kerültek azok az ígérések, amelyek már egy másik evangéliumi szakaszban előfordultak, illetve azok a szakaszok, amelyek nem közvetlenül a nagypénteki eseményekhez kapcsolódnak (*IV. melléklet*). A könnyebb énekelhetőség szempontjait nézve elképzelhető, hogy a rövidített változat egy másik gyűjteményben is fellelhető.

A vizsgálatok során nem találtam olyan írásos dokumentumot, amely időben pontosan rögzíthette volna a passióéneklés rendjében bekövetkezett változásokat. Így csak hozzávetőlegesen tudom behatárolni azokat.

A hagyományos formáktól való elszakadás első állomása valószínűleg az 1560-as évekre tehető. Ebben az időben határolódik el az új egyház a régitől, s feltehetően ekkor maradt el fokozatosan a nagykeddi és nagyszerdai passióéneklés is.

A második szakadás a XVI. század végén a protestáns egyházak különválása idején következett be. Itt a lutheri és kálvini irány elkülönülésére gondolok, mert a református és unitárius felekezetek passióéneklésében hasonlóságok mutatkoznak.

A kompilált passió kapcsán felmerül egy másik, letisztulásra váró problémakör: a protestáns felekezetek liturgián kívüli passióéneklési gyakorlata. Eleink nagyheti, nem-liturgikus alkalmainak minden valószínűség szerint szerves része volt a passióéneklés. Az erre vonatkozó bizonyítékok hiánya miatt azonban elég sok még a megválaszolatlan kérdés.

I. melléklet

forrás	Máté	Márk	Lukács	János	megjegyzés
Esztergom	+	+	+	+	latin, XV. század, moll
	+	+	+	+	latin, XV. század, dúr
	+	+	+	+	latin, XV. század, dúr
	+	+	+	+	latin, XV. század, dúr
Nagyheti énekes- könyv	+	-	-	+	magyar, protestáns, XVI. század közepe, moll
Batthyány graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, XVII. század eleje, moll
Óvári graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, XVII. század eleje, moll
Csáti graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1602, moll
Sárospataki-Patay graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, XVII. század eleje, moll
Nagydobszai graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, XVII. század eleje, moll
Spáczay graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1619, moll
Kálmáncsai graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1623–1628, moll
Apostagi graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, XVII. század eleje, moll
Győri passionálé	+	+	+	+	latin, katolikus, 1620, dúr
Eperjesi graduál	+	-	-	+	magyar, evangélikus, 1635, dúr, többszólamú turbákkal
Öreg graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns (ref.), 1636, moll
Öreg graduál	passió a négy evangélium alapján				magyar, protestáns (ref.), 1636, moll
Kecskeméti graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1637–1681, moll
Csurgai graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1630-as évek, moll
Bélyei graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1642–1653, moll (az Öreg graduál másolata)
Turóczi cantionale	+	+	+	+	magyar, katolikus, XVII. század második fele, dúr

forrás	Máté	Márk	Lukács	János	megjegyzés
Varyolai passionale	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1692, moll
Pókai passionale	passió a négy evangélium szerint				magyar, protestáns (unitárius), 1696, moll
Ráday graduál	+	-	-	-	magyar, protestáns, XVII. század második fele, moll
Torockói passionale	+	-	-	-	magyar, XVII. század má- sodik fele, moll
Szathmári passionale	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1703, moll
Nagyajtai Gergely énekeskönyve	passió a négy evangélium szerint				magyar, protestáns (unitárius), 1708, moll
Kolozsvári passionale	passió a négy evangélium szerint				magyar, protestáns (unitárius), 1709, moll
Laczházi passionale	+	-	-	-	magyar, protestáns (református), 1716, moll
Vass Mózes passionale	passió a négy evangélium szerint				magyar, protestáns (unitárius), 1725, moll
Tihanyi passionale	+	-	-	+	magyar, katolikus, 1725, dúr
Sárospataki passionale Nr. 14.	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1732, moll
Miskolci énekeskönyv	+	-	-	-	magyar, protestáns, 1738, moll
Liber Choralis	+	-	-	+	magyar, katolikus, 1739, dúr
Kolozsvári Mihály passionale	passió a négy evangélium szerint				magyar, protestáns (unitárius), 1750, moll
Kövendi Tamás passionale	passió a négy evangélium szerint				magyar, protestáns (unitárius), 1750, moll
Esztergomi passionale	+	+	+	+	latin, katolikus, 1794, dúr
Kiskadácsi Simén passionale	passió a négy evangélium szerint				magyar, protestáns (unitárius), XVIII. század vége, moll
	unitárius passió a négy evangélium szerint				magyar, valószínűleg XVIII. század, dúr
Zsasskovszky Ferenc: Manuale Musico Liturgicum	+	-	-	+	magyar, katolikus, 1853, dúr, többszólamú turbákkal

II. melléklet

SOMORJAI ÖREG GRADUÁL (XVII. SZÁZAD)

In die Palmarum

Evangélium:	Máté 21:17
Introitus:	Dicsőség és dicséret.
Hymnus:	Örvendezzen már ez világ.
Psalmus:	Én Istenem Én Istenem miért hagyál el: Boldogok az Szentek.
Communis:	Idvöz légy örök Úr Isten. Mindenható Úr Isten.
Prosa:	Szent az Atya Isten.
Invocatio:	Járuljunk mi az Istennek.
Finita:	Hálat adunk tenéked örök Isten.

In die Parasceves

Evangélium:	Máté 26:27.
Introitus:	Atyának bölcsessége.
Hymnus:	Jer, hirdessük mi Urunknak. Oh kegyelmes Jézus Krisztus.
Lamentationes	Litania minor dicenda ante Passione. Irgalmazz nekünk. Passio Domini Nostri Jesu Christi
(Invocatio):	Hálát adjunk mindnyájan.
(Hymnus):	Dicséretet mondjunk Úr Istennek. Örvendezzünk Keresztények. Affectuosa. Oratio Jeremiae Prophetæ.
(Communis):	Az mi Urunk Jézus. Mostan az idők eljöttek. Minden mi szenvedésink.
(Finita):	Hálát adjunk mindnyájan. Úr Krisztus ki minket szenvedése.

III. melléklet

SECVNNDVM QVATVOR Euangelistas
Öreg graduál 1636

I. rész

1. Máté 26:1–5	Utoljára jelenti Jézus szenvedéseit.
2. Máté 26:6–13	Jézus megkenetése Bethániában.
3. Lukács 22:3–4	
4. Máté 26:15	
5. Lukács 22:5	
6. Máté 26:15–16	
7. János 13:1	A lábmosás.
8. Máté 26:17	
9. Máté 26:18–19	Páska, és az úrvacsora szereztetése.
10. János 13:2–21	
11. Máté 26:21–25	
12. Lukács 22:15–20	
13. Máté 26:29	
14. Máté 26:24	
15. János 13:23–32	Jézus jelzi árulóját.
16. Lukács 22:24–30	A tanítványok nagyravágása.
17. János 13:33–38	A szeretet új parancsa.
18. Lukács 22:31–38	A tanítványok nagyravágása.
19. János 14:1–3	Jézus búcsúbeszédei.

II. rész SECQVNTUR ACTA in horto

20. János 18:1	Jézus elfogatása.
21. Máté 26:31–35	Páska és úrvacsorája.
22. János 18:1–2	
23. Máté 26:36–42	Gyötrődés a Gecsemáné kertjében.
24. Máté 26:44	
25. Lukács 22:42–45	Jézus szenvedése az Olajfák hegyén.
26. Máté 26:45	
27. Lukács 22:46	
28. Máté 26:45–48	Júdás árulása.
29. Márk 14:44	Jézus elfogatása.
30. János 18:4–9	
31. Máté 26:49–50	
32. Lukács 22:28	
33. Máté 26:50	
34. Lukács 22:49	
35. János 18:10	
36. Lukács 22:51	
37. Máté 26:52–53	
38. János 18:11	
39. Máté 26:54–56	
40. Márk 14:51–52	

III. rész ACTA APUD CAIAPHAM Pontificem

41. János 18:12–13	Jézus vallomása a főtanács előtt.
42. Máté 26:57	
43. János 18:14–18	Péter megtagadja őt.
44. Máté 26:59–67	Kihallgatás a főpapnál.
45. Márk 14:65	
46. János 18:18–25	
47. Máté 26:71–72	Péter megtagadja őt.
48. Máté 26:71	
49. János 18:25	
50. Lukács 22:58	Péter megtagadja őt.
51. Máté 26:73	
52. János 18:26	
53. Lukács 22:61	Péter megtagadja őt.
54. Márk 14:72	

IV. rész ACTA CORAM PILATO et Herode.

55. Máté 27:1	Jézus Pilátus előtt.
56. Lukács 22:67–71	Jézus szenvedése Kajafás előtt.
57. Máté 27:2–10	Az áruló Júdás vége.
58. János 18:28–32	
59. Lukács 23:2	
60. János 18:33–38	
61. Márk 15:3–5	
62. Lukács 23:5–16	Jézus Heródesnél.
63. Máté 27:15–16	Jézus Pilátus előtt.
64. Márk 15:7–8	
65. János 18:39	
66. Máté 27:18–21	
67. Lukács 23:18	
68. Márk 15:12–13	
69. Lukács 23:22–23	
70. Márk 15:15–17	Töviskorona.
71. János 19:3–15	
72. Máté 27:24–25	
73. Lukács 23:24–25	
74. Márk 15:20–21	
75. Lukács 23:27–32	Jézus a fájdalomútján.

V. rész ACTA CIRCA CRUCEM et Sepulchrum.

76. Máté 27:33–34	
77. Lukács 23:33	Két lator
78. Márk 15:28	
79. Lukács 23:34	
80. János 19:19–27	Sorsot vetének ruháira.
81. Máté 19:39–43	
82. Lukács 23:36–37	
83. Máté 19:44	Két lator
84. Lukács 23:39–44	Jézus utolsó szavai, halála.
85. Máté 19:45–47	

- 86. János 19:27–29
- 87. Márk 15:36
- 88. Máté 27:49
- 89. János 19:30
- 90. Lukács 23:46
- 91. Máté 27:51–56
- 92. János 19:31–37
- 93. Márk 15:42–46
- 94. János 19:39–41
- 95. Máté 27:61
- 96. Máté 27:63–66

Jézus temetése.

IV. melléklet

PASSIO DOMINI IESU CHRISTI secundum quatuor Evangelistas Pókai Ferenc passionálé 1696

I. rész¹

Bevezetés

- 1. Lukács 22:1
- 2. (Máté 26:1–9)
- 3. Márk 14:5
- 4. Máté 26:10–13)
- 5. Lukács 22:3–4
- 6. Máté 26:15
- 7. Lukács 22:5
- 8. Máté 26:15–16
- 9. Lukács 22:7
- 10. Máté 26:17
- 11. Márk 14:13

- 12. Máté 26:18
- 13. Lukács 22:13.
- 14. Márk 14:17
- 15. (János 13:45–6–7–8–9–10–/11–/17)
- 16. Márk 14:18
- 17. Máté 26:21–22
- 18. János 13:22
- 19. Máté 26:22–28
- 20. Márk 14:23–24–25
- 21. <János 13:30–/(31–32)/–33,36–37–38
- 22. Lukács 22:34>

II. rész

- 23. (János 18:1)
- 24. Máté 26:30
- 25. János 18:1
- 26. Márk 14:26
- 27. János 18:1
- 28. Máté 26:31–32–33–34–35)–36
- 29. János 18:1–2
- 30. Máté 26:36–37–38

- 31. Lukács 22:40–41
- 32. Máté 26:39
- 33. Lukács 22:42
- 34. Máté 26:40
- 35. Márk 14:37
- 36. Máté 26:40–41–42
- 37. (Lukács 22:44–45
- 38. Márk 14:41)

¹ A zárójeles részek azokat a szakaszokat jelölik, amelyeket a későbbi gyakorlat során valószínűleg nem énekeltek. A vastagon szedett igerészek teljes szakaszokat, míg a vékonyan szedett csonka verseket; félverseket, egy-két mondatos szerkezeteket, szavakat jelölnek.

39. Máté 26:46–47	47. Máté 26:52–53
40. {Márk 14:43}	48. János 18:11
41. János 18:3	49. Máté 26:54
42. Márk 14:43–44	50. Márk 14:48
43. (János 18:4–5–6–7–8–9)	51. Lukács 22:53
44. Máté 26:49–50	52. Máté 26:56
45. Lukács 22:48	53. Márk 14:51–52
46. János 18:10–11	

III. rész

54. János 18:12–13	64. (Máté 26:66–67–68)
55. (János 18:14)–(15)–16–17	65. János 18:19–20–21–22)
56. Lukács 22:57	66. János 18:18
57. Lukács 22:60	67. Máté 26:71–72
58. Máté 26:59–60	68. Márk 14:70
59. Márk 14:58	69. János 18:26
60. Máté 26:61–62–63–64	70. Márk 14:71
61. Márk 14:62	71. Máté 26:74
62. Máté 26:65	72. Lukács 22:61–62
63. Márk 14:64	

IV. rész

73. Máté 27:1	91. Lukács 23:22
74. (Lukács 22:70–71)	92. (Máté 27:23)
75. Lukács 23:1	93. János 19:1–2
76. Máté 27:3–10	94. Máté 27:28–29
77. Máté 27:1)	95. János 19:3
78. Lukács 23:1	96. Márk 15:19
79. (János 18:28–29–30–31)	97. Máté 27:30
80. Lukács 23:2)	98. János 19:4)–5–6–7–(8–9–10–11–12)
81. János 18:3(3–34–33–36–37–38)	99. János 19:15
82. Máté 27:12	100. Máté 27:24–25–26
83. Lukács 23:7–8–9	101. János 18:40
84. Lukács 23:11–12–13–14	102. Máté 27:27
85. Lukács 22:16	103. Máté 27:31
86. János 18:39	104. János 19:17
87. Máté 27:17	105. Máté 27:32
88. János 18:39–40)	106. Márk 15:21
89. Máté 27:19	107. Máté 27:23
90. Máté 27:22	108. Lukács 23:27–28–29–30–31–32)

V. rész

109. Márk 15:22	116. Lukács 23:34
110. János 19:17	117. János 19:19
111. Máté 27:34	118. Máté 27:37
112. Márk 15:23	119. János 19:19
113. Máté 27:38	120. Lukács 23:38
114. János 19:18	121. (János 19:20–21–22–23–24)–25–26
115. Márk 15:28	122. Máté 27:39–40–(*41–42)

123. Máté 27:44	135. Márk 15:41
124. Lukács 23:39–40–41–42–43–44	136. János 19:31–32–33–34
125. Máté 27:46:47	137. Máté 27:57
126. János 19:28–29	138. Márk 15:43
127. /Máté 27:48–49/	139. Lukács 23:50–51
128. János 19:30	140. Márk 15:43–44
129. Máté 27:50	141. János 19:38
130. Lukács 23:46	142. Máté 27:59
131. János 19:30	143. János 19:39–40–41
132. Máté 27:51–52–53	144. Máté 27:60
133. Lukács 23:47–48	145. Lukács 23:55
134. Máté 27:55–56	146. Máté 27:62–63–64–65–66

* A kéziratban a zárójelnek nincs meg a párja.
/ / A zárójel más kéz munkája, vlsz. Pókaitól származik.

<> A szakasz zárójelezése más kéz munkája.

{ } A szakasz zárójelezése más kéz munkája.

V. melléklet

	Pókai Ferenc 1696	Nagyajtai Gergely 1708	Vas Mózes 1725	Kolozsvári Mihály 1750	Kövendi Tamás 1750	Kiskadácsi Simén 1875
János 18:19–22	+	-	-	-	-	-
Máté 27:49	+	-	-	-	-	-
János 18:7–9	+	+	+	+	+	-
Máté 26:11	Mindenkor vadnak veletek begények, de én nem mindenkor vagyok.	Mindenkor veletek vadnak szegények, és mikor akarjátok jót tehettek vélek, én nem mindenkor vagyok. Márk 14:7	Mindenkor veletek vadnak begények, de én nem mindenkor vagyok.	Mindenkor begények vadnak veletek, de én nem mindenkor vagyok.	Mindenkor begények vadnak veletek, de én nem mindenkor vagyok.	Mindenkor szegények vagynak veletek, de én nem mindenkor vagyok.
János 13:38	Bizony mondom te néked, hogy az kakas nem ßoll ez éjjel minek elötte háromßor megtagacz engemet, hogy soha	Bizony mondom te néked, hogy az kakas nem szoll ez éjjel, minek elötte háromszor meg'tagacz engemet, hogy soha	Bizony mondom te néked, hogy az kakas nem ßoll az éjjel, míg háromszor meg'tagadß engemet. János 13:38 Eö pedig an-	Bizony mondom te néked, hogy a'kakas nem ßoll az éjjel, míg háromßor meg'tagatß engemet. János 13:38	Bizony mondom te néked, hogy a' kakas nem ßoll az éjjel, míg háromßor meg tagatz engemet. János 13:38 Ö pedig	Bizony mondom te néked, hogy az kakas nem szól az éjjel minek elötte háromszor meg tagadsz engemet, hogy soha nem

	nem üsmertél engemet. János 13:38 + Lukács 22:34	nem üsmertél engemet. János 13:38 + Lukács 22:34	nál inkább mondja vala: Ha meg kell is halnom, soha meg nem tagadlak Márk 14:31		monda: Uram kéb vagyok velled mind tömletzre, mind halálra menni.	ismertél engemet. János 13:38 + Lukács 22:34
	Monda néki Jézus: Péter, mondám tenéked, nem �oll a' kakas ez �jfel, minek el�tte h�rom�or meg tagadtz engemet, hogy soha nem ismertél engemet. Lukács 22:33-34					
Máté 26:59-60	Keresnek vala pedig hamis tanukat is, �r Jézus ellen, de nem találnak vala.	Keresnek vala pedig hamis tanukot �r Jézus ellen, hogy �t�t meg�ln�y�k, de nem találnak vala.	Keresnek vala pedig hamis tanukot Ur Jesus ellen, hogy �tet meg' �jnyek, de nem találnak vala.	Keresnek vala pedig hamis tanukot �r Jesus ellen, de nem találnak vala.	Keresnek vala pedig hamis tanukot Ur Jesus ellen, hogy �tet meg�ln�y�k. De nem találnak vala.	Keresnek vala pedig hamis tanukat �r Jézus ellen, hogy �tet meg�ln�y�k.
Máté 27:43	-	Bizol (az Istenben szaba)dicsa meg' most �tet, ha kedvelli �tet, mert azt mondotta: �n Istennek Fia vagyok. ²	-	Bizott az Istenben, szabaditsa meg' most �tet, mert � azt mondotta: �n Istennek Fia vagyok. ³	-	-
János 19:29 Máté 27:48	Vala pedig ott egy edény tellyes eczettel. �s azonnal egy �k�sz�ll�k oda futamodv�n meg' t�lte egy spongi�t eczettel, és Isoppal, és azt n�db�lra f�ggeb�tv�n, nyujt� b�j�hoz, hogy inn�k. János 19:29 Máté 27:48	Vala pedig ott edgy edény tellyes eczettel és meg' t�lt�nek egy spongi�t eczettel, és isoppal, és nyuyt�k sz�j�hoz, hogy igy�k. János 19:29	Vala pedig ott edgy edény tellyes eczettel. meg' t�lt�nek edgy spongi�t eczettel, és nyuyt�k b�j�hoz hogy inn�k. János 19:29	Vala pedig ott edgy edény tellyes eczettel, és meg' t�lt�nek edgy spongi�t eczettel és isoppal, és nyuyt�k sz�j�hoz hogy inn�k. János 19:29	Vala pedig ott egy edény tellyes eczettel, és meg' t�lt�nek edgy spongi�t eczettel, és isoppal, és nyuyt�k sz�j�hoz hogy inn�k. János 19:29	Vala pedig ott egy edény tellyes eczettel, és meg' t�lt�nek edgy spongi�t, és nyuyt�k sz�j�hoz hogy inn�k. János 19:29

² A zárójeles rész a kéziratban leh zva.

³ Az iger sz a kéziratban leh zva.